

*Osvědčení o udělení Zvláštního uznání skupinou stoupenců
kritických intencí Andreje (Nikolaje) Stankoviče v roce 2023*

Skupina stoupenců kritických intencí Andreje Stankoviče

SAMOZVANCI

uděluje

ZVLÁŠTNÍ UZNÁNÍ

CENY ANDREJE „NIKOLAJE“ STANKOVIČE

za rok 2022

ANNĚ PETRUŽELOVÉ

za autorský snímek

ZA JAK DLOUHO ZAČNOU PEJSKA PÁLIT TLAPIČKY

KDYŽ VYSTOUPÍ NA DÁLNICI

V režijním záměru dost možná stála široce a pestře pojatá úvaha nad nemilosrdností civilizačních potřeb vytvářet cesty, silnice a dálnice v konotaci s problematickými nároky rychlosti, času a způsobu života, který vede k nevratným změnám v prostředí obývaném živými bytostmi.

Takto široce pojatá reflexe patrně nemůže být korunována nějakým světlým resumé, co je nutné pro změnu světa udělat, a autorka se o proklamaci jasné vize s inteligentní pokorou nepokouší. Výsledné dílo zůstává spíše subjektivní observací a jeho význam spočívá právě v onom úzce osobním pohledu na věc.

Autorka se svými komentáři snaží spíše otevřít širokému spektru pohledů a lidských i technologických přístupů. Činí tak velice otevřeně, niterně uvolněně, křehce i vtipně. Chce hlavně zůstat sama pro sebe pravdivou a kašle na to, jestli její film působí chytře nebo dost moudře; sem tam dává přednost až punkovému vyznění, čemuž ostatně konvenuje i střih analogově natočených scén. Z formálního hlediska pak dobře rezonuje střídání 16mm materiálu s digitální kamerou, která svérázně koresponduje také s étosem snímku.

Svou schopnost citlivého pozorování projevila autorka už ve svých předchozích filmech, které jsou pokaždé i trochu diářem, kinematografickým zápisníkem vnitřních nálad. Na jejím nejnovějším snímku Samozvanci oceňují, že tato zábavná mozaika, která by mohla být rozháraná a skákat různými směry, působí díky autorčině stylu – a možná jakési vnitřní soudržnosti – vlastně velice kompaktně. Snímek prostupuje dar jemného, místy až dojemného humoru. Anna Petruželová si chce hrát a vyzývá ke hře.

MMXXIII

Praha, Česká republika, Evropská unie

*Osvědčení o udělení Hlavní ceny skupinou stoupenců
kritických intencí Andreje (Nikolaje) Stankoviče v roce 2023*

Skupina stoupenců kritických intencí Andreje Stankoviče

SAMOZVANCI

uděluje

HLAVNÍ CENU

ANDREJE „NIKOLAJE“ STANKOVIČE

za rok 2022

autorské filmové režisérce

JANĚ ŠEVČÍKOVÉ

a jejímu dvornímu kameramanovi

JAROMÍROVI KAČEROVI

za snímek

TI, KTEŘÍ TANCUJÍ VE TMĚ

Dílo je nesentimentálně vnímavou sondou do světa zrakově handicapovaných lidí. Sledujeme osudy těch, kdo nemají možnost vidět svět tak, jak ho vidí většina ostatních. Jde o jedno z témat, u kterých dnes mnozí filmaři sklouzávají k divácky vděčné, povrchně melodramatické lince, a mainstreamově orientované instituce jim pak za to udělují nejedno ocenění.

Samozvanci naopak oceňují nepodbízivý a v nejlepším slova smyslu citlivý přístup tvůrců k protagonistům a k tematice filmu. Místy až hypnoticky působivá černobílá kamera je v souladu se zvukovou a hudební složkou díla. Film působí neotřele poeticky, ale to není tolik podstatné.

Ve stavu zrození vidí každý z nás zprvu černobíle a rozmazaně. Ve chvíli, kdy šmouhám a skvrnám dáváme pozornost, stávají se konkrétními předměty a tvary; vnímání nabývá na ostroty a barevnosti. Právě černobíle rozhraní je spojené s počátkem vidění. Hrdinové a hrdinky snímku sice světlo nevnímají nebo ho vnímají zrakově jen velmi slabě, zato svým přístupem k životu nacházejí své vlastní vitální světlo vnitřní. A to i navzdory osobním vztahovým problémům, které před autorkou filmu neskrývají, ale naopak je otevřeně líčí. Se svými intimními potížemi jsou na tom možná velmi podobně jako lidé plně vidoucí, avšak oproti běžným lidem působí upřímněji a aktivněji. Film je tak svědectvím, že ztrátu smyslového vjemu zaznamenáváme spíše u lenošivých diváků než u člověka nepoddajně tančícího ve tmě.

MMXXIII

Praha, Česká republika, Evropská unie